

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice števil. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Šeststopenjska peti-
vrti 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za Ljubljano
v upravnstvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 234.

V Ljubljani v soboto, 6. decembra 1884.

Tečaj I.

„Non possumus!“

III.

Ne dá se tajiti, da je zlasti en argument vplival na končni sklep slavnega mestnega odbora glede ustanovitve nemške šole. Iz odloka vis. naučnega ministerstva izvajal je namreč razsodni gospod poročevalec logični zaključek, da „gospodu ministru ni toliko za otroke nemške narodnosti, kakor za razširjenje nemškega pouka.“ „Hannibal ante portas, germanizacija pred durmi!“ vskliknil je oprezni čuvaj na narodnem majaku, in ni čuda, da se je marsikdo zbal tega strašila. A oglejmo si stvar nekoliko natančneje, in takoj se bomo prepričali, da je strah bil po vsem prazen. Ni se zaukazalo, poizvedavati, koliko otrok sploh se hoče posluževati nemškega pouka, temveč vprašanje merilo je le na število otrok nemške narodnosti. Jedino na to vprašanje bilo je odgovoriti mestnemu šolskemu svetu, jedino to moralo je merodajno biti pri razpravi v mestnem odboru.

Če se pa ustanove nemške učilnice, ker je dovoljno število nemških otrok konstatirano, kedo more potem postavno zabraniti slovenskemu očetu, da svojo deco vpiše v nemški zavod?

Ali imate kako določbo zakona, katera očetu odreja pravico, sina, za kojega je njemu skrbeti, katerega on redi in odgojuje, vsolati na tej ali oni učilnici? Zlasti potem, če je otrok z možen obeh jezikov, kar se čestokrat nahaja v Ljubljani? Dobro znamo, da je velika pedagoška nedostanost, ako dohajajo v kako šolo učenci, kateri učnega jezika ne umejo. V tem oziru je treba počevati naše ljudstvo, bodi-si v javnih razpravah, bodi-si v privatnem razgovoru. Po našem subjektivnem mnenju ima šolsko ravnateljstvo zakonito oblast, a limine odbijati učence, kateri učnega jezika niso zmožni, v onih krajih namreč, kjer obstoje šole z drugim,

njemu umljivim jezikom. Toda nikodó ne more očitati učni upravi, da je baš take otroke imela v mislih. Odlok vis. ministerstva ozira se marveč gotovo na učence, več ali manj zmožnih obeh deželnih jezikov — in gledé takih otrok bil bi drzen atentat na očetovo pravico, za naprej določevati, kateremu zavodu jih je izročiti, v katerem jeziku izobraževati! Tako daleč niti „lex Kvičala“ ne sega, in vender niti ona ni zakon, temveč le načrt zakona, o katerem dandanes še nikdo ne zna, če bi sploh kedaj postal pravokrepel!

Ali še nekaj nas je v oči zbódló pri tem skelečem vprašanju. Nam vsaj se dozdeva, da je mestni odbor z znanim svojim sklepom zapustil pravno stališče, na katerem smo stali Slovenci, odkar razsaja narodna borba v domovini naši. Pozicija naša je bila vsled tega nedotakljiva in končna zmaga nam osigurjena navzlic sovražnim napadom strankarske strasti, ker nikdar nismo prekoračili zakonitih mej. Nikdar nismo zahtevali nadvlade nad nemškimi sodeželani, iskali smo in terjali le svoje narodno pravo. In sedaj, ko se je večina ljubljanskega mestnega starešinstva udala pritisku nekaterih zaslepljenih fanatikov?! Kar se je v torek bilo govorilo v mestni dvorani, odmevalo bode po vsej širni monarhiji. Povsod, kjer se slovanska manjšina bori proti nemškim ali italijanskim večinam, povsod bodo nasprotniki radostno kazali na vzgled ljubljanskega mesta ter ga posnemali nam in našim krvnim sorodnikom na škodo. Ravno sedaj se potegujejo naši tržaški bratje za slovenske šole, nasprotna večina, odbijajoč opravičene terjatve, bode z mirno vestjo lahko se sklicevala na analogno tesnosrčnost našega mestnega odbora.

Praktičnega vspeha sicer demonstracija v ljubljanskem mestnem odboru ne bode imela nobenega. Šolsko oblastvo se ne bode klanjalo radikalnemu chauvinizmu, in če se stvar tira do upravnega sodišča, bode ljubljanska občina sijajno propala, kakor so s svojimi tož-

bami propali Bruno, Liberec, Nišan in druga mesta z nemškim zastopom. Škodovala nam pa je vender le neplodna ta demonstracija, škodovala na dobrem imenu, in pri marsikateri priliki se bodo nam Slovencem še očitale jalove deklamacije, s katerimi so politiki Tavčarjeve baže zbegali naše mestne očete!

Iz državnega zbora.

—m.— Zadnji pot v tej legislativni periodi sešel se je naš državni zbor.

Predsednik Smolka otvoril je sejo ter poročal poslancem, da ste Nj. veličanstvi milostivo sprejeli godovna voščila visoke zbornice in mu naročili, izreči zahvalo državnemu zboru. Na to se je spominal umrlih udov Ed. Clavdija in dr. Kliera ter s toplimi besedami ocenjeval njuno delovanje v prid domovine.

Vlada je predložila sledeče zakone: Zakon o prenehanju porotnih sodnij v sodnijskem okraji dunajskem, korneuburškem in novomestnem za čas od 1. januarja do 31. decembra 1885; jednaki zakon o podaljšanju izjemnih sodišč v Dalmaciji. Zakon o oprostenju pristojbin za one pogodbe, ki se bodo sklenile v Gorici gledé pogozdovanja Krasa. Zakon o zidanju kaznilnice v Stanislavu. Zakon o pobiranju davkov od 1. januarja do 31. marca 1885. Zakon, tikajoč se podaljšanja postave o lokalnih železnica. Zakon o izvrševanju sodb pri deželni brambi. Zakon o kontingentu rekrutov za l. 1885. Pogodba o pomorski vožnji s Francoske. Zakon o odkupljenji Albrehtove železnice.

Poslanec Herbst in drugovi interpelujejo vlado, ali namerava predložiti o severni železnici še v tej sesiji objaviti državnemu zboru, kajti privilegij te železnice neha z dnem 4. marca 1886 in bati se je, da ne nastane potem škodljiv provizorij.

perilo. Posebno moje nogovice so bile uže jako stare; ker jih je sluga uže štirikrat podšil, postale so strašno ozke. Kar se tiče Vašega menja o moji službi, sem po polnem Vaših misli in sem uže čez tri dni vložil prošnjo za odpust. Kakor hitro dobim odlok, najamem si voznika. Poprejšnjega Vašega naročila gledé sibirske pšenice za setev nisem mogel izpolniti: v vsej mogilevski guberniji je nimajo. Svinje krmijo tu večinoma s tropinami od žganja, katerim prilivajo nekoliko zavrelega piva.

„Z velikim spoštovanjem, častita gospa teta, ostanem Vaš netjak Ivan Šponjka.“
Naposled dobi Ivan Fedorovič odpust, pri tej priložnosti je bil povišan za nadporočnika. Najame si potem za štirideset rubljev židovskega voznika od Mogileva do Pradljice in sede v kubitko ravno o tisti dobi, ko se je bilo drevje odelo z mladimi, še redkimi listi ter je vsa zemlja bujno zelenela v čvrsti zelenjavi in je po vseh poljih duhtela pomlad.

II.

Potovanje.

Na poti se mu ni pripetilo nič posebnega. Vozili so se nekaj nad dva tedna. Morda bi

Listek.

Ivan Fedorovič Šponjka in njegova teta.

Ruski spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj, poslovenil XY. (Dalje.)

V teku tega časa dobi vést, da mu je umrla mati in da je teta, sestra njegove matere, katero je poznal samo po tem, da mu je še, ko je bil mlad in kesneje celó v Pradljico prinašala suhega sadja in jako vkusnih poprovih kolačev, katere je sama delala (z materjo se je potem sprla in zato je Ivan Fedorovič ni več videval), da je torej ta teta v svojem velikodušji sklenila, oskrbovati njegovo neveliko posestvo, kar mu je o svojem času tudi sama pismeno naznanila.

Ivan Fedorovič, ki je bil po polnem prepričan o skušenosti svoje tete, opravljal je svojo službo kakor prej. Kak drug bi se zdaj na njegovem mestu, ko je postal poročnik, Bog vé kako bahal. Ali njemu je bila prevzetnost po polnem neznana in tudi potem, ko je bil povišan za poročnika, ostal je vedno

isti Ivan Fedorovič, kakeršen je bil prej, ko je bil še samo narednik. Še štiri leta je preteklo po tej zanj tako pomenljivi dogodbi in ravno se je pripravljal, da bi ob enem s polkom odšel iz mogilevske gubernije v Veliko Rusijo, kar dobí pismo z naslednjo vsebino:

„Preljubi netjak, Ivan Fedorovič!
„Pošiljam ti perilo, pet parov nogovic iz konca in štiri srajce iz tenkega platna; vrhu tega hočem se pogovoriti s tabo ob opravkih: ker si dosegel uže precej važen čin, kar ti je pač znano, kakor mislim, in si prišel uže v taka leta, da je čas, baviti se nekoliko z gospodarstvom, ni ti več treba, ostati v vojaški službi. Jaz sem uže stara in ne morem na vse paziti v tvojem gospodarstvu, vrhu tega ti imam mnogo povedati ustno. Pridi torej domov, Vanjuša! V pričakovanji velikega veselja, ko te zopet vidim, ostanem tvoja jako te ljubeča teta

Vasilisa Cupčevska.“

„P. S. V našem vrtu je zrasla čudna repa: bolj je podobna krompirju nego repi.“

Jeden teden potem, ko je to pismo dobil, odpiše Ivan Fedorovič ta-le odgovor:

„Milostiva gospa teta, Vasilisa Kašparovna!
„Jako se Vam zahvaljujem za poslano

Dr. Magg in tovariši stavijo predlog, da se znana Kaminskijska aféra v novi preiskuje in o njej poroča zbornici, Neu wirth pa interpeluje zaradi gradnje železniške proge Tulln-St. Pölten. On ne more tega razumeti, kako da je mogoče graditi železnico, ne da bi bila država pri tem angažirana z nekaterimi milijoni. Za vse lokalne železnice izdajala je do sedaj država denar, samo za to ne, in vsled tega sumniči g. Neu wirth, da se stvar ni v redu vršila. Po njegovem nasvetu naj bi železnični odsek vso zadevo na drobno preiskaval in kakor hitro mogoče, o njej poročal državni zbornici.

Poslanec Schwab pa stavi predlog, naj zbornica naroči kupčijskemu ministru, da mora vse pogodbe, sklenene s privatnimi železnicami gledé prevzemanja v državni promet, predložiti državnemu zboru.

Ministrski predsednik grof Taaffe poprime za besedo in s toplimi besedami opisuje bēdo in škodo za časa zadnjih povodnj v Galiciji. Ogromna škoda, katera je zadela deželo, zahtevala je naglo pomoč. Zato naj se izreče indemiteta za v ta namen izdano cesarsko naredbo, ki je v prvi sili dovolila nesrečni deželi do 800 000 gld. podpore, deloma kot darilo, deloma kot posojilo. Nadalje ministrski predsednik obljubuje, da bode vlada natanko poizvedovala po vzrokih takih velikih natornih katastrof in potem zbornici predložila zakon, kako bi se takim nezgodam po moči prišlo v okom. Treba bode regulovati reke in gorske pritoke, da ne zaprečijo jednake bēde; podrobnosti ne omenja, ker te bodo tako predmet posebnih predlogi, ko bodo dotična poizvedanja in preiskavanja dovršena.

Finančni minister dr. vitez pl. Dunajewski predloži državni proračun za l. 1885.

Skupne potrebe za bodoče leto znašajo 519 893 166 gld., ki so pokriti z 504 816 916 gld. Vsled tega nastane primanjkljaj 15 076 205 gld.

Ako primerjamo ta primanjkljaj z onim minolega leta, vidimo, da je za 25 287 469 gld. manjši nego v preteklem letu. Vender nam suhe številke ne pokažejo še prave razmere, ker imamo v proračunu dokaj izvanrednih dohodkov in troškov, ki imajo le memogredoč vpliv na bilanco državnega gospodarstva.

Da se spozna upravni deficit, treba je primerjati lanske račune; tam se je izločilo iz skupnega deficita za gradnje železnic 34 200 000 gold., za monumentalna zidanja 900 000 gld. in za razne instalacije, ki so v zvezi z gradnjem železnic, 300 000 gld.; skupaj torej 35 400 000 gld.

Vsled tega nastal je upravni primanjkljaj v znesku 5 400 000 gold., ki se je konečno znižal na 5 milijonov, ako se je odračunala subvencija železnici Lvov-Černovice v znesku 400 000 gold.

bil prišel Ivan Fedorovič poprej domov, ali pobožni žid je praznoval soboto, zakrival se je v svojo črno plahto in molil ves dan. Sicer pak je bil Ivan Fedorovič, kakor sem uže imel priliko opomniti, tak človek, kateri se ni nikoli dolgočasil. O takem času je odpiral svoj kovčeg, jemal iz njega perilo in je natančno ogledaval, ali je dobro, čisto in lepo zloženo; potem je snemal previdno šop s svoje nove uniforme, ki je bila sešita uže kakor pri odpustnikih, in zopet je vse to spravljaj z veliko pozornostjo. Knjig sploh ni maral čitati; in ako je zdaj pa zdaj pogledal v pro-roške bukve, storil je to samo za to, ker je rad bral kaj znanega, kar je uže prej nekolikrat prečital. Ravno tako odpravlja se meščan vsak dan v čitalnico ne zato, da bi tam zvedel kaj novega, ampak da bi se sešel s tistimi prijatelji, s katerimi je uže od davnih časov vajen kaj poklepetati v čitalnici. Tako bere tudi uradnik s posebnim veseljem šematizem nekolikrat na dan, ne zavoljo kakih diplomatičnih kombinacij, ampak ker ga jako zanima, da so imena tiskana takó po razredih. „Ah! kateri je na vrsti, Ivan Gavrilovič?“ ... ponavlja sam zase. „In tukaj sem jaz! hm, hm!“ in naslednjikrat bere ta imena s taistimi vskliki. (Dalje prihodnjič.)

Tako se mora tudi letos postopati, ako hočemo dobiti pravo podobo rednega primanjkljaja. Gradnje železnic zahteva v letu 1885 svoto 13 005 000 gld., za popravilo in dovršenje raznih prog 370 000 gld. in za monumentalne zgradbe 1 035 000 gold., skupaj torej 14 410 000 gold. Ako odštejemo od tega zneska nekaj nepričakovanih dohodkov (1 180 828 gold.), ostaje nam izvanrednih troškov 13 229 172 gld. Konečno spadajo k izvanrednim dohodkom tudi posojila, ki jih je dala država ponesrečenim Tirolcem; če te svote tudi vzamemo v poštev, kaže se nam upravni deficit s samo 1 347 033 gld. V primeri z lanskim proračunom zmanjšal se je torej upravni deficit za blizo sedemdeset procentov! Leta 1883 je bil upravni deficit še 10 500 000 gld.; v dveh letih smo torej za 9 milijonov na boljšem ali za 83 odstotkov.

Ta vesela prikazen je v zvezi z vedno bolj se utrjujimi in rastočimi državnimi dohodki. Da se upravni deficit še bolj ni znižal, temu so vzrok deloma elementarne nesreče v raznih deželah, deloma nizke žitne cene in tudi kriza tovarn za cukar, ki je nemogoče naredila povečanje dohodkov iz gruntne davka.

Po teh splošnih podatkih opisal je minister podrobne izdaje pri posameznih strokah državne uprave, njih naraščaj ali njihovo zmanjševanje. Natanko je razložil razne vire, s katerimi se pokrivajo potrebe in skiciral dohodke, ki jih ima država od te ali one strani.

Končal je z nado, da se mu bode posrečilo s pomočjo zbornice v novi perijodi njegene zasedanja doseči oni cilj, za katerim gre vlada vedno, namreč da se temelji državnega gospodarstva utrdijo in razširijo. To upanje mu daje istinitost, da je leto za letom proračun bolj ugoden, da vedno naraščajo dohodki in da se stalno bližamo ravnotežju v državnem proračunu.

Desnica je burno pritrjevala govoru gospoda finančnega ministra. V istini je novi proračun tak, da zahteva izvanredno pozornost vsacega in priznanje vseh onih, katerim je blagor države res pri srci. Upamo, da bomo imeli kmalo priliko, na tem mestu še bolj podrobno pojasniti proračun za l. 1885.

Po besedah pl. Dunajewskega preide se na dnevni red. Poslanca Posch in dr. Mitsche predlagata, da se uredi obrestovanje in znižajo zakoniti obresti od 6 na 5 odstotkov. Predlog se izroči pravnemu odseku.

Rešijo se konečno še nekatere manj važne zadeve, s katerimi je dnevni red končan. Druga seja vrši se danes, v saboto. Dnevni red ji je: Prva čitanja. Poročilo pravnega odseka o družinskih fidejkomisih in o vladnem predlogu gledé uračunenja sodnijske prakse in disciplinarnega postopanja pri pravnih praktikantih in konečno o vladnem predlogu gledé nekaterih sprememb odvetniškega reda z dné 6. jul. 1868.

Dr. Riegerjev govor.

(Dalje.)

Take so bile razmere tedaj. Žal! da so se pozneje naša pota ločila, vsekako v nemalo škodo našega naroda. Z izstopom iz državnega zbora izgubili smo tudi vedno dotiko z Ogri. Skoro ni bilo povoda za to in boj se je nadaljeval na Dunaji. Centralisti poganjali so se za to, da bi Ogri prisilili, naj vstopijo v državni zbor, a navzlic nekaterim Erdeljčanom se jim to ni posrečilo. Pokazalo se je, da so brez moči nasproti skupnemu naporu Ogrov, Hrvatov in Čehov. Od tega časa sprizajnjevala se je nemška stranka na Dunaji z mislijo, da bi Ogersko iz svojih političnih načrt odstranila in da bi osredotočila svoje moči v udobitev nadvladarstva nad drugimi narodi izven ogerske krone. To misel so delj časa negovali, in ko so konečno po pruski vojni dobili prepričanje, da ni dobro, če je tako velika dežela v opoziciji proti upravi,

tedaj prišlo je konečno do dualizma, katerega je nemška stranka radovoljno sprejela, izgubivša, kakor uže povedano, vse nadeje, da bi se ji posrečilo, tudi Ogri spraviti pod svojo hegemonijo.

Ti pangermani nameravali so pri teh razmerah zadovoljiti se z ostalim, samo da bi mogli dobiti v drugih deželah hegemonijo. To so isti ljudje, isti elementi, kateri še dandanes jednako misel velike Germanije mislijo ter želijo Galicijo in Dalmacijo iz državnega zbora izločiti, da mogó, ker jim ni možno teh dežel germanizovati ter se tega tudi v bodočnosti nadejati ne smejo, vsaj ostanek bolj trdno na nemške dežele prikovati. Ta slučaj moremo s tega stališča opazovati, da se med narodi na načela etike sploh ne ozira mnogo. Vsak narod skuša, če se pokaže prilika, zagotoviti si eksistenco, ne da bi pri tem oziral se na druge motive in momente. Reklo bi se skoro lahko, da se Ogri tedaj niso spominjali tega, da smo se mi v žalostnih časih zanje poganjali; oni so z našimi sovražniki sklenili pogodbo. A kakor rečeno, oni so svoje postopanje opravičili s tem, da smo bili mi tedaj brez vsake moči in da so morali skleniti pogodbo, če so hoteli, da njih vitalne interese varuje oni element, kateri je imel oblastvo v rokah. To bi bilo z etičnega stališča morda nekorektno, po teh načelih pa se politika ni vedno ravnala in se tudi ne ravna. Mi si moremo posneti iz tega pouk. Nam, kateri smo se potezali za svoje zgodovinsko in državno pravo, ni nikdar prišlo na um, da bi bili pobijali pogodbo, katero je ogerski kralj sklenil s svojim ljudstvom. Oni so imeli po polnem pravo, in v imenu českega kluba sem se ob času o tem izrekel v českem deželnem zboru. Od naše strani se proti ogerski poravnavi in proti dualizmu kot takemu nikdar ugovarjalo ni. Od naše strani se je ugovarjalo samo v to mer, da nepravilno sklicani državni zbor, katerega nismo pripoznali svojim legalnim zastopnikom, ni imel pravice, *de nobis sine nobis* odločevati in nam brez našega dovoljenja nalagati nekatere dolžnosti in propise. Tega stališča, kateri se je vsekako tudi na nek drug način v deklaraciji izjavil, smo se držali v tistem času.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Parlamentarna mašina začela je zopet delovati; se vé da se za sedaj glavno parlamentarno delovanje usredotočuje v raznih odborih. Včeraj vršila so se posvetovanja v treh odborih. V proračunskem odboru razdelili so se referati raznih poglavij. Glavni izvestitelj o proračunu za leto 1885 je zopet grof Henrik Clam.

Tudi odbor za ostvorenje kaznenega zakona imel je včeraj sejo. Zaključilo se je, precej po Božiču lotiti se zakonskega načrta o postopacih, za kateri načrt je vlada predložila obširen materijal. Kot izvedenec prisovstvoval bode sejam poslanec Schöffel. Isto tako se bode v novem letu posvetovala o Ro-serjevem predlogu gledé potvorenja živeža. Izvestitelj bode poslanec Lienbacher.

„Pozor“ objavlja dopis hrvatske trgovske zbornice v Zagrebu predsedniku kluba hrvatskih zastopnikov v državnem zboru ogerskem, v katerem se isti pozivlje, naj hrvatski zastopniki podpirajo prošnjo trgovinske zbornice v Sisku, da se v proračun za prihodnje leto stavi potreben znesek za urejenje Save, sicer da bode plovitba po Savi čisto opešala.

Ogerski državni zbor končal je včeraj generalno debato o proračunu za prihodnje leto ter z veliko večino glasov zaključil, naj se preide v specialno debato.

Tu je dežele.

V Parizu v političnih krogih še vedno mnogo zanimanja vzbuja parlamentarna situacija francoska. Vlada izročila bode od

komore sprejet načrt zakona o volitvah v senat brez priporočila. Senat bode načrt se vé da zavrgel ter ga vrnil komori, katera bode najbrže to zadevo za [neizvesten čas preložila ter tako odstranila parlamentarno nepriliko.

Angleški parlament sprejel je včeraj v drugem čitanju načrt zakona o novem razdeljenju volilnih okrajev. Videti je, da bode sedaj konflikt med dolenjo in gorenjo zbornico kmalo končan.

Vest, ki se je bila te dni raznesla po Evropi, da je Mahdi umrl, ni se do sedaj obistinila.

Razne vesti.

— (Kinezi na Nemškem.) V Kieu bi-vata sedaj dva sinova nebeskega cesarstva, poslanca Hsu-Čing-Čang in Li-Fong-Pao, da prevzameta dve korveti, "Ting-Inen" in "Chen-Inen", kateri ste bili zgrajeni za njihovo domovino. Med tem, ko se je Li-Fong-Pao uže po polnem privadil evropskih običajev, ostal je Hsu-Čing-Čang stari kinez, če tudi biva v naših zemljah. Seboj ima lastnega kuharja, ki mu dela jedi po kineških kuharskih bukvah. Obilo strežajev spremlja dostojanstvenika, ki cel dan prebije z raznimi studijami. Baje je ogromno učen. Da bi ga rado vedni gledalci ne nadlegovali, stanuje na korveti in gre samo po noči v mesto. Praktičnega znanja pa ta veleučena glava menda nima toliko, kot Li-Fong-Pao; tudi v vojaški stroki se ne more z njim meriti.

— (Knez Bismarck kod model.) Kako knez Bismarck kot model sedi, poročal je pred kratkim kipar Karol Kauer takó-lo: "Bismarck bil je eden najtežavnejših mojih modelov. Časopisi pišejo vedno o njem kot "nepremičnim" in "nedoumnim", da bi kdo mogel misliti, da so njegove poteze od železa. Naravnal sem ga v zaželjen položaj ter tudi našel izraz, katerega sem si hotel vzeti za model. A komaj sem napravil nekaj potez, ko ga je uže zopet prešinila nova misel in spremenila njegov obraz. Veselje, srd, nezadovoljnost menjale so se neprestano na obrazu mojega modela, tako da sem bil po polnem zmešan."

— (Stolp v Pizi, kjer je grof Ugolino s svojimi sinovi od glada poginil,) so zdaj, kakor se poroča iz Pize, našli. Do zdaj so francoski potovalci obiskavali nekov drug stolp kot posebnost, kjer je zaprt grof Ugolino s svojimi sinovi od glada poginil. Učenjaki pa niso prav verjeli, da bi bil ta stolp pravi. Pred kratkim pa so pričeli popravljati v 9. stoletji sezidano "Palazzo Finocchetti" in pod streho našli so uže več stoletij neodprto celico; popis Dantejev se po polnem prilaga na to celico, in to tembolj, ker so v kletih našli človeške kostnjake in ostanke od sokolov. Lastnik je prenehal popravljanje, da učenjaki mogó preiskati natančneje te prostore.

Domače stvari.

— (Instalacija novega knezoškofa.) Jutri dné 7. t. m. bode v Gradci posvečen novi knezoškof ljubljanski, gosp. dr. Jakob Misija. Posvečevanja v Gradci udeležita se iz Ljubljane gospoda stolni župnik Urbas in prof. dr. Andrej Čebašek, z Dunaja pa pride drž. poslanec kanonik gosp. K. Klun. Dné 14. t. m. pa se bode slovesno vršilo umeščenje novega knezoškofa v Ljubljani. Kapiteljni vikar povabil je vse dekane in druge duhovnike, katerim je odhod od doma možen, na ta dan k instalaciji v Ljubljano; zberó da naj se dné 14. t. m. ob 9. uri dopoldne v obednici semenišča, da se potem udeležijo slovesnega knezoškofovega uhoda. Šolska vodstva so tudi odredila, da se mladina udeleži te slovesti.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanski škofiji.) Gosp. Josip Regen pride za farnega oskrbnika na Vojsko. — Prestavljeni so gg.: Ivan Vakselj v Poljane nad Loko, Fran Marešič v Višnjo Goro, Leopold Zaletel v Št. Vid nad Ljubljano in Anton Breč v Borovnico. — G. Matej Kljun gré v začasni pokoj.

— ("Slovenec" in nemška šola v Ljubljani.) Vestni čitatelji konservativnega dnevnika so sigurno uže večkrat zapazili čudovito protislovje, obstoječe med zmerno politiko, izraženo na

prvi strani v uvodnem članku ter "Domačimi vestmi." Viditi je, kakor da bi dva po vsem različna urednika imela nalog, sestavljati "Slovenca." Včerajšnja notica o ljubljanski nemški šoli diši po polnem po tem receptu. Svojim očem nismo hoteli verovati, ko smo v strogo katoliškem "Slovencu" čitali: protestantska šola služi naj ljubljanskim Nemcem! Ali je mogoče, da je to prepričanje one odločne duhovščine, katera vzdržuje "Slovenca" kot katoliško glasilo? Če tega ni, potem moramo pač misliti, da "Slovenec" jednotnega uredništva sploh nima, ter da so predali njegovi na stežaj odprti vsakemu, komur se zljubi, obogateti jih s svojimi pisateljskimi prvenci.

— (Ljubljanski anarhisti.) Kakor znano, pričela se je danes pred delegiranim sodiščem v Celovci obravnava proti ljubljanskim anarhistom. Prvomesnik je nadsodni svetovalec Edmund Schrey pl. Redlwert. Zatožbo zastopa državnega pravdnika namestnik g. Pajk iz Ljubljane. Zagovornik petim zatožencem je g. dr. Elbogen z Dunaja. Prič je 36 poklicanih; obravnava se bode vršila tri dni.

— (Visokodušno darilo.) Dné 8. decembra ob 11. uri dopoldne se bode v čitalniški dvorani v Ljubljani 80 učenkam in učencem tukajšnjih šol podarila zimska obleka. Odbor gospij vabi najljudneje p. n. dobrotnike k tej delitvi.

— (Slovensko delavsko pevsko društvo "Slavec") priredi jutri zvečer ob 8. uri v prostorih čitalniške restavracije mali pevski večer. Spored: Petje, komični prizor in šaloigra: "Slep ni lep". — Ustop je prost. Ob enem so gg. pevci naprošeni, da se polnoštevilno udeležé pevske vaje jutri popoldne ob 2. uri. — Odbor. — To mlado društvo kaj vrlo napreduje in prireja zelo zanimljive večere, želimo, da bi mu pristopilo prav mnogo članov, da bi mu bilo možno, v vsej meri doseči svoj vzoren namen.

— (Iz Kamenika) se nam v 5. dan t. m. poroča: Včeraj zvečer našla je mestna straža Janeza Svetca iz Kamenika ležečega tik hiše gosp. Javorška. Na vprašanje, zakaj tukaj leži, je odgovoril Svetec, da ga je nekdo zaklal. Straža je odnesla Svetca na dom, vendar ni mogla zvedeti od njega, kje je ranjen. Še le, ko je straža drugič došla k Svetcu, je povedal, da ga je Miha Bokalič iz Podgore z nožem v trebuh sunil. Straža podala se je k Bokaliču, da ga odpelje k sodniji, in našla je pri njem dolg oster nož in v robci zavit kamen. Izjavil se je Bokalič straži, da bi bil rad zaklal tudi Mico Koželj.

— (Kozó.) Iz Vipave se nam z dné 5. t. m. poroča: Včeraj so v Šembidu v hiši posestnika Antona Kopačina obolele tri osebe za kozami.

— (Najdeno truplo.) Poroča se nam: Dné 1. t. m. je ribič Primož Čizman iz Savelj na levem obrežji Save proti Dolenjim Gamelnjom našel mestno oblečeno truplo. Kdo je ponesrečenec, se ne vé. Na truplu ni bilo nikakih znamenj, da se je zvršilo kako nasilstvo.

— (Cesta čez Lužarski breg.) Iz veliko-laškega okraja se nam piše: Dné 26. novembra je ogledovala komisijo novo trasirano cestno črto čez Lužarski breg. Komisije so se udeležili gosp. deželni inženir Witschel iz Ljubljane, g. deželni poslanec Primož Pakiz iz Zamosteca; gg. posestnika in trgovca Fr. Modic z Lahovega in Matija Kočevar izpod Turjaka; gosp. nadlogar Schauta iz Zelimelj in logar Jos. Göderer iz Pekla, g. Matija Hočevar, načelnik cestnega odbora veliko-laškega, g. cestni odbornik Jos. Jaklič z Vidma in gg. župani iz Velikih Lašč, z Lužarjev in od Sv. Gregorja. Vsa trasirana črta se je odobrila z malimi iznimki. Komisija je tudi sklenila nasvetovati, da se z ozirom na dovozno cesto iz Krvavih Pečij naredi od Lužarjev do cerkve Sv. Ožbolta nova cesta. Ves udeleženi okraj je to komisijo vesel pozdravljaj, kajti zdaj imamo vendar upanje, da se delo vzpomladi prične in vendar enkrat preloži toli nevarna okrajna cesta čez Lužarski breg. Hvaležni smo deželnemu zboru, oziroma deželnemu odboru kranjskemu, da se je letos resno lotil tega podjetja.

— (Iz Trsta) se z dné 4. t. m. poroča: Danes popoldne o polu 4. uri nastal je v umivalnici mestne bolnišnice ogenj. Ogenj se je hitro razširil, naenkrat je bila streha v ognju in pla-

men švigal je proti nebu. Vender se je posrečilo naglo na pomoč dospevim ognjegascem udušiti ogenj ter rešiti sosednja poslopja. Škoda je precej velika. Zraven pa se je pripetila še druga nepri-lik; nekov ognjegasec sedeč vrhu strehe, zgubil je ravnotežje ter pal v globino, a slučajno se je le prav neznatno poškodoval. Ogenj nastal je baje vsled tega, ker je bil cilindar pri nekem stroji preveč razbeljen.

Št. XII. prinaša te spise:

1.) J. Kržišnik: Povodnji mož. Balada. — 2.) Dr. I. Tavčar: Mrtva srca. Povest. (Konec.) 3.) J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 21. Peter in Pavel. — 4.) Gregor Jeréb: Josip Podmilšak, slovenski pisatelj. (Konec.) 5.) S. Rutar: Akvileja. VI. — 6.) J. Starč: Vinko VIII. — 7.) J. Trdina: Vinska modrost. 23 do 24. — 8.) D. Nemanič: Drobne tine za slovenski slovar. — 9.) K. Štrekelj: Novejši pisatelji ruski. II. Turgénjev. — J. Kersnik: Gospod Janez. Novela. (Konec.) 11.) Književna poročila: S. R.: «Slavia italiana.» 12.) D. Fajgelj: Nove muzikalije in Cecilija. 13.) Slovenski glasnik.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja v mesečnih, po 4 tiskane pole velike osmerke obsežnih zvezkih ter stoji za pol leta 2 gld. 30 kr., za četr leta 1 gld. 15 kr.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 5. decembra. Po denšnjem poročilu je Nj. ces. visokost gosp. nadvojvoda Leopold noč prebil brez spanja; moči ga vedno bolj zapuščajo; bolečine niso hude.

Budimpešta, 5. decembra. Po končnih govorih poročevalca Hegedüja, Ugrona in barona Andreanszkega se je državni budget za 1885. leto z veliko večino vzprejel kot podstava specialni debati.

Belgrad, 5. decembra. Minister Garašanin je naznanil vnaujim zastopnikom, da se je srbsko-bolgarska aféra poravnala pismeno med srbskim kraljem in bolgarskim knezom ter da bode Srbska poslala v kratkem diplomatskega zastopnika v Sofijo.

Bukarešt, 5. decembra. Ko sta se obe zbornici na podlagi novega volilnega zakona zvolili, dal je Bratiano in njegovi drugovi ostavko, katera je bila uže pred volitvami sklenena, da se omogoči iz parlamentne večine sestavljen kabinet.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 6. decembra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankoveih	82.80
„ „ „ srebri	83.25
Zlata renta	104.50
5% avstr. renta	97.60
Delnice narodne banke	872.—
Kreditne delnice	307.20
London 10 lir sterling	123.80
20 frankovec	9.75
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	60.15

Uradni glasnik

z dné 6. decembra.

Eks. javne dražbe: V Radóvljici posestvo ml. Jos. Rozmana iz Bistrice št. 1 (3016 gld.) dné 22. decembra. — V Metliki zemljišče Jan. Klemenčiča iz Mačkovca št. 4 dné 14. januarja. — V Trebnjem zemljišče Fr. Sladiča iz Kuska rebra (919 gld.) dné 17. januarja; posestvo Ane Hostnik (1808 gld.) dné 17. januarja; zemljišče Jan. Goloba iz Zajenice (385 gld.) dné 17. januarja; posestvo Antona Lesjaka iz Sajnice (3675 gld.) dné 17. januarja. — V Ljubljani posestvo Ant. Lazarja iz Kanderš (3067 gld.) dné 26. januarja.

Razpisane ustanove: S šolskim letom 1884/85 pri mestnem magistratu ljubljanskem: 1.) Prva, četrta in šesta ustanova Jarnej Sallocherjeva v znesku 50 gld. za kranjske ubožne, marljive in nayne dijake ljub. gimnazije. — 2.) Cesar Fran Joževa ustanova mesta ljubljanskega za revne ljub. mestne dijake, ki se solajo na realki. Prošnje, podprte z dotičnimi svedočbami, potom šolskega vodstva do 30. dné decembra 1884 mestnemu magistratu. Prvo ustanovo podeljuje g. župan.

Razpisane službe: Pri c. kr. okr. sodniji v Il. Bistrici mesto kancelista z dohodki XI. postopnega razreda. Prošnje, podprte z dotičnimi spričevali, do 5. dne januarja 1885 c. kr. predsedništvu dež. sodnije v Ljubljani.

Protikataralične salicilne kroglice

izdelovane po **G. Piccolij**, lekarji „pri angelju“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Pomirijo dražest in so močaste in raztvarjajo slezo, so izborno sredstvo zoper kašelj, hripavost, boleti v prsih in vratu in zaradi antiseptičnega učinka vsled nahajajočega salicilno-kislega natrona najboljšo varovalno sredstvo zoper davico ali difteritiko.

1 škatulja 20 kr.

Naročbe z dežele izvršujejo se nemudoma po pošti. (106) 15—4

A. Mayerjeva
trgovina
piva

v steklenicah v Ljubljani
priporoča izborno

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Cena $\frac{7}{10}$ lit. steklenici . . . 16 kr.

$\frac{5}{10}$ „ „ . . . 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 16

Doma šivano perilo.

Naslednje navedeno perilo za gospode in gospé

in manufaktorni izdelki najfinije, najboljše in najtežje vrste prodajajo se po izvirnih fabriških cenah skoro zastoj, in v dokaz najstrožje solidnosti se vzprejemlje vsak predmet, ki ne ugaja, nazaj, tedaj je vsako naročilo brez škode.

Srajce za gospé iz najfinjšega angleškega chiffona in prave švicarske vezene vložke, istinita umetelna vezba, komad po gld. 1,50, tucat gld. 16,50. Ravno isti iz pravega Schrollovega chiffona v najelegantnejši izvršbi in bogato vezeno, komad po gld. 1,90, tucat po gld. 20.

Nočni telovniki za gospé iste vrste, zeló dolgi in po vsi dolžini s pravimi švicarskimi všitimi vložkami, zeló elegantno opremljeni, krasota za vsako damo, komad po gld. 1,50, tucat po gld. 16,50. Isti iz najfinjšega, težkega barhenta, jako dolgi, po vsi dolžini všiti, komad po gld. 1,60, tucat gld. 18.

Spodnje jope za gospé iz najfinjšega, najtežjega sukna, obšite okoli in okoli s plissé in zobci ter pristno barvano volno, po gld. 2,80, okrašene s žametom in atlasom, odviše fino, po gld. 3,80, iz težkega zapetljivega barhenta, najfinije okrašen, po gld. 1,60.

Srajce za gospode iz najfinjšega angleškega chiffona, se četvornim naprskom in poljubnim vrstnim obsežkom, po gld. 1,50, tucat 16,50. Isto iz najfinjšega, pravega Schrollovega chiffona v najfinjši izvršbi à la France, po gld. 1,70, tucat gld. 18,80 in po gld. 2, tucat po gld. 22,50.

Platnene rjuhe iz dobrega, težkega, usnju jednacega platna, brez šivé, kompletno, za največje postelje, $\frac{3}{4}$ široke, po gld. 1,35, tucat gld. 15.

Domače platno 30 vatlov, najboljši, najtežji in zeló prožni izdelek za domačo rabo, $\frac{3}{4}$ širok, gld. 7,50, $\frac{1}{4}$ gld. 5,50 komad. Cene v bombazevinu postajajo vedno in vedno višje, platno bo v kratkem veljalo še enkrat toliko, torej se vsakemu nujno priporoča, da se ž njim preskrbi.

Namizne garniture s pretkanimi cvetkami od dessina, obstoječe iz jednega namiznega prta in 12 servijet, samo gld. 2,85. Iste v najfinjši francoski izpeljavi, jako fino, bogato okrašene s franžami, za 12 oseb, garnitura stane gld. 3,45. Namizne garniture iz najfinjšega damasta, pretkane z cveticami od dessina, obstoječe iz namiznega prta za 12 oseb in 12 natanko prikladnih velicij servijet, zeló fino izvršene, garnitura stane gld. 5,60.

Ročne brisače prikladno izvršene, vsaka posebej zložena, z rudečimi bordurami in dolžimi franžami, najfinije pikirane, prekrasne, tucat po gld. 3,75.

Svilene žepne rutice iz najtežje, lionske svile vsih barv, vsaka drugače barve, tucat samo gld. 3,50.

Svilene finiř-nogovice progaste v prekrasnih barvah, rudeče, modre, vijoličaste, roza, rjave in chamois, dolge čez koleno, 3 pari gld. 1,15.

Gobelin-garniture obstoječe iz dveh prav finih posteljnih odev in namiznega prta s baržunastimi kiticami ali cofki, gledé spreminjanja barv prekrasno izgotovljene, ter velja ena garnitura, t. j. vsi 3 komadi vkupe, samo gld. 7,50. (131) 4—2

Naročila proti vpořiljavti zneska naprej ali pa proti povzetji vpořiljajo se pod naslovom

„Wäsche- und Manufactur-Warenhaus“

Rabinovics

Dunaj, Leopoldovo, Schiffamtsgasse 20—R.

Umrli so:
Dné 5. decembra. Marija Bötz, soproga stavb. pristava, 39 l., Poljanska cesta št. 35, otrpnenje pluč. V civilni bolnici.
Dné 5. decembra. Janez Kozlevčar, gostač, 66 l., plućnica.

Tuji.
Dné 4. decembra.
Pri Maliči: Steinberg, trgovec, z Dunaja. — Schwartz, trgovec, z Dunaja. — Volk, trgovec, z Dunaja. — Pri Slonu: Lucka, trgovec, z Dunaja. — Dinter, trg. pomočnik, z Dunaja. — Pfister, graščak, iz Par. dubic. — Dr. Uranitsch, odvetnik, iz Grada. — Krizman, trgovec, iz Zagreba. — Carabaid, trgovec, iz Krka. — Dr. Vavpotič, c. kr. sanit. asistent, iz Postojne.
Pri Bavarskem dvoru: Kneisel in Zeiler, živ. kupca,

Mo-krina v mm	Nebo	Vetrovi	Tempe-ratura	Stanje baro-metra v mm	Čas opazovanja
9-50	obl.	bzv.	1-4	735-74	7. zjutraj
dež	obl.	bzv.	2-8	736-58	2. pop.
			1-0	735-93	9. zvečer
					5. dec.

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20

J. pl. Trnkoczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“
priporoča in razpořilja s poštnim povzetjem

Marijaceljske kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, kró v želodcu, bitje sroca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozorjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkoczy-ju. Razpořiljava se le jeden tucat.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje
po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živoh, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „ovetu zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

(116) 9—6

Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vseh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednekej bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisernejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno

olje

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpořilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „Samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.